

NEWS

Supermarket, ki prideluje zgoraj

O stavbah, ki pridelujejo, kar prodajajo, in o zaslonih, ki pripovedujejo krogotok.

18. september 2026, Tobias Engl

Glavnata solata v vitrini ima za sabo kratko pot. Tri nadstropja, s tovornim dvigalom, obrata isto jutro na strehi hiše, v kateri se zdaj prodaja. Noben tovornjak, nobena veletržnica, nobena noč v hladilnici. Kar tu leži, je bilo obrano danes, nekaj metrov nad glavami strank.

Ideja je stara in ravno postaja praktična. Supermarket porablja površino, energijo, toploto, na njegovi strehi pa večinoma ne leži nič drugega kot prod. Če tja postaviš rastlinjak, se račun obrne. Odpadna toplota hladilnih pultov ogreva gredice. Deževnica s strehe jih zaliva. Kar raste zgoraj, leži vsak dan sveže spodaj v vitrini, brez enega samega kilometra prevoza.

Ne ostane pri strehi. V kleti gobe delajo na kavni usedlini iz kavarne pri vhodu. Ostanki, ki so nekoč pristali v smetnjaku, postajajo zemlja, krma, nova rast. Taka stavba snovi ne meče stran, temveč jih podaja naprej, od kleti do strehe.

Na tem mestu pride v igro zaslon, in sicer kot nasprotje dekoracije. Krogotok, ki ga nihče ne vidi, ostane trditev. ScreenWay ga naredi vidnega. Nad zelenjavno vitrino površina kaže, kaj je bilo danes zgoraj obrano, koliko tega je še, kaj se v rastlinjaku ravno prideluje in klima. Podatki prihajajo iz hiše same - od senzorjev v strešni gredici, iz blagajne, iz dnevnika obiranja. ScreenWay gredic ne gradi. Povezuje, kar tako ali tako meri, in to prevaja v nekaj, kar človek v mimohodu vidi in razume.

Še je to izjema, nekaj pilotnih streh v nekaj mestih. A smer stoji. Svežina spet postaja nekaj krajevnega, poreklo nekaj, česar ni treba verjeti, ker se da videti, meter poleg solate. Supermarket, ki prideluje zgoraj, na koncu prodaja več kot živila. Prodaja kratko pot med gredico in košaro in jo kaže, nadstropje za nadstropjem.